

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 14.

V Ljubljani, v sredo 19. januarija 1887.

Letnik XV.

Deželni zbor kranjski.

(Dvanajsta seja, 18. januarija.)

(Konec.)

Dr. Vošnjak poroča o prošnji okrajnega cestnega odbora Ribniškega, da bi se mu dovolila podpora za štiri cestarje, da bi se odpravila mitnica pod Klancem in bi se odvezal doneskov za Turjaško cesto, ter predlaga:

1. Okrajnemu cestnemu odboru Ribniškemu dovoli se za l. 1887 za mezde štirih cestarjev, ktere je vzeti v službo, podpora iz deželnega zaklada v znesku 600 gld., ter se s tem tudi reši prošnja tega cestnega odbora dné 5. decembra l. 1886. št. 65 pod št. 2, da bi se dovolila podpora v ta namen, da se pokrije v proračunu za l. 1887 izkazani primanjkljaj v znesku 686 gld.

2. Prošnja okrajnega cestnega odbora, da bi se za l. 1887 odvezal doneska, ktereja je po deželno-zborskem sklepu dné 14. januarja l. 1886 dolžan plačati za vzdrževanje Turjaške ceste in pa, da bi se potrebno ukrenilo, da se opusti mitnica v Podklanci, se ne usliši.

Poslanec Pakiž toplo podpira prošnjo in se čudi, da deželni odbor ni imel nobenega čutila za ta okraj, da je videl samo solnčnato, ne pa tudi senčnate strani. Za gledališče se precej dovoljujejo veliki zneski, za kmečke potrebe pa ne. Dalje omenja, koliko stroškov napravljajo ceste tamošnjim prebivalcem; prav bi toraj bilo, da se tudi ubogemu Lazarju kaj podeli in da se že skoraj osnujejo deželne ceste. Konečno predlaga, da naj se odpiše dolg za oskrbovanje Turjaške ceste za leto 1883 in 1884 in da naj se mitnica pod Klancem odpravi.

Poslanec Faber je podpiral te predloge s pristavkom, da naj se ta dolg odpiše tudi drugim cestnim odborom in da naj gledé mitnice pod Klancem deželni odbor v prihodnjem zasedanju predloži potreben načrt.

Baron Švegelj ugovarja, da dežela za gleda-

lišče nič ne daje, ampak da to gré iz lastnega gledališnega zaklada. Morda je pa imel pred očmi dramatično društvo; ta podpora bi bila res nepotrebna, in ko bo prišel čas, bo imel g. Pakiž priliko svoje tovariše opomniti, da naj se deželni denar nikar ne trosi.

Poslanec Murnik zavrača govornika, da dežela za gledališče plačuje. Gledališče je deželna lastnina (klici med manjšino: oho! ni res!). Dežela je plačevala, plačuje in bo; pri popravljani je dežela plačevala, ki je tudi intabulirana na gledališče za 19.000 gld.

Poslanec Detela oporeka Pakižu, da ni res, da bi deželni odbor za ceste ne imel nobenega srca; nasprotna stranka mu je očitala, da se za ceste še preveč dovoljuje. Kdo ima toraj prav? Za l. 1883 in 1884 se cestni odbor še ni tirjal, toraj prosi za nekaj, kar se ni od njega zahtevalo. Mitnice na Rakeku in Bloški polici donajajo lepe dohodke, ki se ne morejo pogrešati. Za gledališče res dežela ne plačuje več, kakor 1000 gold., ne pa 8000 gld., kakor je govornik morda čital v nekem slovenskem listu.

Baron Švegelj se še enkrat oglasi, kako je nastalo sedanje gledališče, pa g. Murnik ga zopet zavrne, in konečno spregovori poročevalec, ki svoje začudenje izreka, da se baron Švegelj zaganja v slovensko dramatiko, ktero je v svojih mladih letih povzdigoval. To bi bolje pristovalo g. Dežmanu (veselost).

Pri glasovanju se sprejme 1. predlog finančnega odseka, gledé mitnice se Pakiž pridruži Fabrovemu predlogu, gledé odpisa se pa strinja z mislijo poročevalčevu, da naj se izroči deželnemu odboru. Dalje se sprejme še drugi predlog finančnega odseka, nasvèt Fabrov zarad mitnice pod Klancem se pa s 15 glasovi proti 15 zavrže. Nasvèt Pakižev zarad odpisa dolga gledé Turjaške ceste se izroči deželnemu odboru, potem pa se ob 3/4 3. uri seja sklene in prihodnja seja napové za jutri, 19 t. m.

(Trinajsta seja, 19. januarija.)

Tajnik Pfeifer prebere zapisnik včerajšnje seje, ki se potrdi.

Poslanec Šuklje poroča o preložitvi in popravi ceste med Mokronogom in Laknicem, ter v imenu finančnega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželni odbor se pooblasti, da okrajnemu cestnemu odboru Mokronoškem za leta 1887 izvršeno preložitve okrajne ceste med Mokronogom in Laknicami na cestnih kosovih V do VIII iz kredita za cestne stavbe naukaže v izplačevanje podporo 1500 gold. po napredku dotičnih stavbenih del.“

Ta predlog se potrdi brez ugovora.

Za njim poroča dr. Poklukar o vravnjanji Šice in Dobrovke pri Račni, za kateri je inženir Hrasky izdelal potrebne načrte. Ker bi odlašanje tega dela prizadevalo le novo škodo, predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

Za dela, ktera je spomladi leta 1887 v lastni režiji pod vodstvom deželnega inženirja za vodne stavbe J. Hrasky-ja izvršiti v ta namen, da se iztrebijo in razširijo požiralniki pri Šici in Dobrovki, dovoli se deželnemu odboru kredit do najvišjega zneska 1000 gold.“

Tudi ta predlog obvelja brez premembe.

Baron Švegelj poroča o prošnji cestnega odbora Radolskega za podporo v preložitve okrajne ceste na Bledu, ter predlaga v ta namen privoliti 1500 gold.

Dr. Poklukar zatem poroča o prošnji ribarskega društva za podporo, ter gledé na to, da društvo nikakoršnega poročila ni pridejalo, iz ktereja bi se bilo razvidelo njegovo delovanje, v imenu finančnega odseka nasvetuje, da naj se ta prošnja izroči deželnemu odboru, ki naj se prepriča o vspešnem delovanju tega društva ter mu v tem slučaju podeli podporo 50 gold. Deželni zbor pritrdi temu nasvetu.

Poslanec Klun poroča o prošnji Mateja Hubada za podporo, da bi mogel obiskovati konservatorij na

LISTEK.

„Pro Slavia“ ali nekaj o beneških Slovencih.

(Dalje in konec.)

Kakor rečeno, so tamošnji Slovenci delavno in zmerno ljudstvo; s polento in „buricami“ (kuhanim kostanjem) v žepu ali v malem košu (cajnici) na roki, gredó na daljno pot, ne da bi na tisti le en „čentežim“ potrosili. Kot klôp se držijo podedovane zemlje tako, da, ako jih ne prisilijo domače potrebe, je ne prodajo nikdar. Kdor bi jo pa kdaj nepremišljeno zapravljal, se z njim norčujejo, rekoč: „Kdor vse sné, špara zobé!“ To je gotovo lepa lastnost varčnosti, kajti ponašajo se z njih lastnino bolj kot kralj, ki ima z žlahnimi kamni ozaljšano krono. Slišal sem tudi neke lepe pregovore med njimi, ki naj tû sledé:

1. Zlato ne govori, pa zamore vse. 2. Kjer je mēd, tam ne manjka muh. 3. Ni potreba se učiti čóljati (bromo hoditi), kedar je človek bolan v nogah. 4. Kmet ne prēde, vendar ne hodi brez srajce, kmetica prēde, vendar-le ne hodi v dveh srajcāh. 5. Podučevati noreca je toliko, kakor zdraviti mrliča.

6. Norec vrže v vodo kamen, ktereja ne more deset modrih izvleči. 7. Neumen je tisti ptič, ki se sramuje svojega gnjezda. 8. Kdor hoče veliko znati, ne smé mnogo spavati (mora malo spati)! 9. Ribe ni treba učiti plavati. 10. Kdor hoče udariti psā, prime za palico. 11. Norec ne sejejo, ker se sami rodiijo. 12. Med divjimi ljudstvi se imenuje vran tudi jastreb. — H koncu tega spisa naj sledi en smešen prizor iz l. 1848 (iz vabila „Pro Slavia“). Ko so Hrvati graničarji (397 mož) zasedli hrib nad svetim Martinom v občini Gèrmek, se slovenska narodna straža oboroži ter obdā pod generalom (!) Franc Podrekom iz Špetra — se vé da od daleč — podnožje zasedenega hriba. Nekoliko jih je bilo oboroženih z starimi puškami, drugi z vilami, z (železnimi) ražni in nekdo je imel celó mrežo seboj; drugi so nasadili vilice na kolce; tekli so gor kot norci, ali ko so se imeli zgrabiti s Hrvati, so se kar poskrili v diru, nazaj tekoči domú; nekteri so se skrili celó v neki bobovi njivi! Enemu tako tekočemu na vso sapo se napiči zadnji konec suknje (bilo je to na veliki petek 1848) ob eno rahlo, in ta, misleč, da ga je že zgrabil graničar za frak, vpije: „Oh pusti me in usmili se me, o Hrvat!“ . . . To si je zamislil pravi laški „arlekin“ ali lažnjivi kljukec!

Na vse zadnje je oni „klic na pomoč“, osoljen

še z neko persiflažo (zasramovanjem) sv. maše, kar pripoveduje D. Podreka tako-le v dvanajstih vrstah furlanskih rim: „Neki dušni pastir je imel navado (razvado) v vsem svojem govorjenju in kedar je začel govoriti, staviti vmés besede: „Živeli čuki!“ (Evvive i kukš!) In te svoje navade ni mogel (?) on odložiti, ne v svojih posvetnih, ne v cerkvenih govorih, (kdo bi to mogel verovati?) dokler se mu ni enkrat ena prav huda pripetila. Neki dan, ko je on hotel hitro končati sv. mašo, oj osoda! mesto reči: „Ite missa est“, zakliče: „Evvive i kukš!“ (Živeli čuki!) To je storilo, da so vsi pričujoči ostrmeli in ostali kot stebri tiho!“

H koncu še to opazko: Ko sem nedavno vprašal enega dobrega starega slovenskega duhovnika iz Benečije, ki znā dobro slovenščino, in kar je pri njih redko — celó nemščino — koliko let se utegne še slovenski jezik ohraniti med beneškimi Slovenci, mi je odgovoril, da zarad gorske lege slovenske Benečije, še kakih 200 do 300 let. Pa žalostno je tudi zdihnil: A zarad vpeljanih laških ljudskih šol morda še popred zgine! In ko si stisneva roki v slovó, kanila mu je solza iz oči! Jaz pa sem rekel: „Dal Bog, da bi se nikdar ne polasčili!“